

Pericopa Mišpatim - Primirea Torei și a celorlalte porunci (mițvoturi) este necondiționată [anul 5784]

„Urcă la Mine pe munte și stai acolo, și îți voi da Tablele de piatră și învățătura și porunca (mițva) pe care le-am scris ca să le predai” (Exod 24:12).

„Toate cele 613 porunci (mițvot) sunt de fapt cele Zece Porunci, iar Rav Saadia a comentat că ele sunt atenționări la toate cele Zece Porunci cu toate cele 613 mițvoturi care le aparțin” (Midraș Raba, Nasa 13:16).

Când Domnul le-a dat Israelului cele Zece Porunci, El a aluzionat la fiecare poruncă mițvoturile care depind de ea, ca nu cumva ca ei să-i spună lui Moise că au primit doar cele Zece Porunci. Când Israel au spus „vom face și vom asculta” (Exod 24:7) ei se referă că au primit atât cele Zece Porunci” cât și cele 613 porunci, inclusiv poruncile „... să faci după tot ceea ce te vor învăța” (Deuteronom 17:11) care includ toate poruncile *derabanan* (din Toraua orală). Rambam ne spune că acestea sunt și toate poruncile la care noi binecuvântăm înaintea fiecăreia „care ne-a sfințit prin poruncile Tale și ne-ai poruncit [să facem]”. Și unde ne-a poruncit în Tora? Acolo unde scrie „... să faci după tot ceea ce te vor învăța” (Deuteronom 17:11). Din toate acestea rezultă: „care ne-a sfințit prin poruncile Tale” aparține la „să ascultăm”, adică la Toraua Orală pe care o ascultăm, de exemplu „ne-ai poruncit să aprindem lumânarea de Hanuca” sau „să citim Meghila”.

Încă un subiect legat de această chestiune este felul în care tratează națiunile lumii aceste porunci. În midrașul „Mechilta derabi Ișmael” este o descriere detaliată cum Domnul le-a propus națiunilor aceste porunci, iar ei au refuzat. Printre altele, noi citim că El a venit la fiii lui Esav (după tradiția evreiască romanii și mai târziu, creștinii), iar ei au întrebat: ce este scris acolo? El le-a răspuns: să nu omori. Ei l-au spus: aceasta am moștenit-o deja de la patriarhii noștri. A venit la fiii lui Ișmael și ei au întrebat: ce este scris acolo? El le-a răspuns: să nu furi. Ei l-au spus: patriarhii noștri ne-au binecuvântat deja cu aceasta. Domnul a venit la Israel: ei l-au spus imediat: vom face și vom asculta - fără întrebări și pretexte. De ce oare celelalte națiuni nu au vrut să accepte aceste porunci, chiar dacă primiseră deja una? Doar ei știau că fiecare poruncă conține încă zeci de porunci pe care le primim mai ales în pericopa Mišpatim.

Poporul evreu nu l-a pus întrebări Domnului când a propus ca ei să primească Toraua, ci l-a zis pe loc: vom face și vom asculta. Rași ne explică la comentariul său din Talmud, tractatul Șabat 88:a despre Psalmi 103:20 „Binecuvântați-L pe Domnul, o îngeri ai săi, tari în putere, care împliniți cuvântul său ca să ascultați de glasul cuvântului său” că cei care împlinesc cuvântul Domnului sunt gata să o facă înainte de a asculta și nu ca ceilalți

robi care vor să asculte înainte ca să decidă dacă le pot împlini. Ca nu cumva să se sustragă de la jugul Torei spunând că doar la cele Zece Porunci am spus „vom face și vom asculta”, scrie în Tora: „Îți voi da Tablele de piatră și învățătura și porunca pe care le-am scris ca să le predai” (Exod 24:12) – acestea sunt atât mițvot *deoraita* (poruncile din Tora) cât și mițvot *derabanan* (poruncile din Toraua Orală).

Despre învățătura în ceruri

„Și a intrat Moise în mijlocul norului și a urcat pe munte; și a fost Moise pe munte patruzeci de zile și patruzeci de nopți” (Exod 24:18).

Înțelepții detailează că în cele 40 de zile în care Moise era pe munte, el nu a mâncat și nu a băut, după cum scrie în Deuteronom 9:18, dar nu scrie nicăieri în Tora dacă el a dormit sau nu. În Zohar Hadaș, cap. Teruma scrie: „Moise învăța ziua Tora scrisă, iar noaptea învăța Tora orală, fiindcă noaptea nu este voie de învățat Tora scrisă decât dacă nu ai posibilitatea să înveți Tora orală. Aceasta fiindcă este mai bine să înveți Tora scrisă decât să stea pe degeaba”.

Putem să ne amintim aici de o anecdotă care apare în câteva scrieri. Cineva a fost invitat odată să fie oaspetele unui om avar care nu a vrut să-l invite la masă. El i-a spus oaspetelui: Ce păcat că ai ajuns acum, tocmai am terminat masa și nu ne-a mai rămas nimic, așa că-ți propun să mergi la culcare. Oaspetele a înțeles că stăpânul încă nu a mâncat și îl minte ca să nu-i dea de mâncare. El a început să horcăie dând să cunoască că a adormit. Când stăpânul a auzit zgomotele, s-a dus la soția lui spunându-i: Acum putem mânca – oaspete nu ne va lua din mâncare. În momentul în care au pus pe masă toate bunătățile, oaspetele s-a sculat. Stăpânul nu a avut încotro și l-a chemat la masă. Acesta le-a spus: acum am înțeles ceea ce scrie despre Moșe Rabenu care a fost 40 de zile pe munte și nu a mâncat și nu a băut, dar nu scrie că nu a dormit. De ce oare? Fiindcă este foarte simplu – cineva care nu bea și nu mănâncă nu este în stare să adoarmă de la foamea pe care o simte.

Când Moise a fost în ceruri, el a învățat toată Toraua cu toate noutățile și adăugările care vor fi făcute de înțelepți ai poporul Israel până în vecii vecilor. Pare a fi o minune cum de a reușit Moise să învețe în 40 de zile atât de multă Tora, care umple astăzi bibliotecii întregi.

Însă dacă Domnul Dumnezeu este dascălul și Moșe Rabenu este elevul se poate învăța mult și bine în timp scurt. Să învățăm și noi cât putem și cu cine putem ca să fim demni cel puțin un pic la tot belșugul de cunoștințe care se află în fața noastră.